VAV-kuuleminen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelma

- Aito ongelma, jonka taustalla useita syitä
- Osaavasta työvoimasta pulaa erityisesti terveydenhuollon ja sosiaalityön ammateissa sekä varhaiskasvatuksessa
- Keskeisiä toimia hallituskaudella työvoiman saatavuuden edistämiseksi
  - TE-hallinnon toimet, mm. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli, TE2024-uudistus, palkkatuki, Työkanava Oy, toimet yli 55 vuotiaille
  - Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen
  - Työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto
  - Työhyvinvointia tukeva työyhteisö (TYÖ2030-ohjelma)

Työllisyystoimien vaikutukset

- TEM:n sivuilla kattava koonti työllisyystoimista, joissa myös työllisyysvaikutukset: https://tem.fi/hallituksen-tyollisyystoimet
- Vaikutusten arviointi haastavaa. Toimilla usein muitakin positiivisia vaikutuksia kuin pelkästään työllisyys
- Hallitus päättänyt työllisyystoimista, joiden arvioitu työllisyysvaikutus 80 000
- Tulokset näkyvät tulevaisuudessa

Työvoima- yrityspalveluiden uudistaminen (TE2024)

- Tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.
- Kunnille luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa niitä kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä.
- Nykyiset resurssit siirtyvät valtiolta kunnille täysimääräisesti
  - Tulevina vuosina pieniä muutoskustannuksia
- Kipupisteet: tärkeää turvata yhdenvertaiset palvelut asiakkaille ja saada toimivat ja yhtenäiset alueet

Koronan työllisyysvaikutukset

- Pudotus oli jyrkkä ja nopea, mutta jäi lyhytaikaiseksi
- Suurin vaikutus palvelualoihin, ei ole täysin palautunut vieläkään. Alan työllisyys n. 10 prosenttia matalampi kuin ennen koronaa
- Koronatukien vaikutus on laaja ja vaikeasti selvitettävä asia.
  - Vähensivät lomautustarvetta ja vähäisemmässä määrin myös irtisanomisia (TEM:n tilaama selvitys, tekijä Helsinki GSE 2021)
  - Pitkän aikavälin vaikutuksia tarkoitus selvittää enemmän

Kotoutumisen onnistuneisuus

- Suomi tarvitsee lisää työ- ja opiskeluperusteista maahanmuuttoa. Työperusteinen maahanmuutto on ollut kasvussa ja trendin voi olettaa jatkuvan.
- Samalla on huolehdittava siitä, että myös muista syistä maahan muuttaneet löytäisivät tiensä työelämään. Avainasemassa ovat kotoutumispalvelut. Myös ukrainasta sotaa paenneet ovat tärkeä kohderyhmä.
- Kotoutumisen onnistuneisuus:
  - Ulkomaalaisten työllisyysaste matalampi kuin suomalaisten, kehitys kuitenkin viime vuosina positiivista.
  - Eroja ryhmien välillä paljon, erityisesti maahanmuuttajanaisten ja pakolaistaustaisten työllistymisen edellytyksiin panostettava (painopiste kotoutumislain uudistuksessa).
  - Yleiset sosioekonomista eriarvoisuutta vähentävät politiikkatoimet vähentävät myös maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten eriarvoisuutta, myös erityistoimia tukemiseen tarvitaan.
  - Yhteiskunnan vastaanottavuus vaikuttaa paljon kotoutumisen onnistumiseen ja työllistymisen mahdollisuuksiin.

Työllisyystilanteen kehitysnäkymät

- Tänään julkaistaan TEM:n työmarkkinaennuste
  - Muutokset varsin pieniä, suurin vaikuttava seikka Ukrainasta saapuneet pakolaiset (rekisteröityvät työnhakijoiksi)
  - Pitkäaikaistyöttömyys lasku-uralla, myös yli 2 vuotta työttöminä olleiden määrän ennustetaan kääntyvän laskuun
- Toimet
  - Pohjoismainen työvoimapalvelumalli
  - Työkyky-ohjelma
  - Kotoutumislaki ja toimet ukrainalaisten työllistämiseksi

Kiitos!